

SFJ00919210120001 TT GOLAA. Bilde via Anders Christiansens samlinger

1921 TT GOLAA (SFJ009192101)

Type	Dampskip, turbin, tanker / steam ship, turbine, tanker for oil	Off.no (IMO):	
Flagg (flag):	NOR	Havn(port):	Sandefjord
Byggeår (year built):	1917/05	Bnr (Sno):	339
Bygger (yard):	Chester Shipbuilding Co. i Chester, PA., U.S.A		
Eier (owner):	Carl Wildhagen & Co., Sandefjord		
Disponent (manager):	Carl Wildhagen & Co., Sandefjord		
Klasse (Class):			
Tonnasje (Tonnage):	8.220 tdw., 6.400 brt, 4.547 nrt		
Dimensjoner (size):	Loa: 401,9, B: 54,3, D: 30,2, dypg.: 26' 6 1/2"		
Lastehandterings syst. (cargo handling.)			
Navigasjonsutstyr:			
Manøversystemer (syst.for manouvering)			
Dekksmaskineri (deck machinery):			
Kommunikasjon (comm.):			
Kallesignal (Call sign.):			

Fremdrift (propulsion): 2 x dampturbiner, type Westinghouse, Pittsburgh via gir til felles propell.

Fart/forbr.(speed/cons.): 12,0 knop

Hjelpemaskineri (aux):

Tot.el.kraft (el.power):

Kjele(r) (boiler): 3 x dampkjeler, oljefyrte m/3 fyrganger, heteflate (HF): 8.862 ft². Bygget av Camdon USA

Bemanning (crew):

**Bysseutstyr
(galley equipment):**

Historikk:

1917 Bygd som turbin tanker **GOLAA** ved Chester Shipbuilding Co., Chester, PA., U.S.A. for Fridthjof Siegwarth, Tønsberg. Sjøsat 25/11-1916, levert i mai 1917.

1920 Carl Wildhagen & Co, Sandefjord tok over skipet som var på ca.9.000 tdw. Sandefjords antatt første turbintanker.

1926 Haldor Virik overtok rederiet Kap medfølgende en del tonnasje fra Wildhagen. Blant dem var også tankeren **GOLAA**.

1927 Ankommer Sandefjord 28/09. Registrert i Sandefjord.

1928 Forhaler til Vera Fedtrafineri fra Framnæs mek. Værksted 10/01-1928. Avgikk havnen i Sandefjord 12/01-1928. Ankom havnen i Sandefjord 08/05. Går videre til Fredrikstad for ombygning til hvalkokeri. Ankommer på ny Sandefjord 16/09, og dokksettes i tiden 17/09 til 20/09. Forlater Sandefjord 23/09. Ankom Framnæs mek. Værksted fra Vera Fedtrafineri 14/10-1928. Hvalfangerselskapet Frango A/S (Haldor Virik), Sandefjord blir etablert 10/12-1928.

1929 Ankommer Sandefjord 30/04. Forhaler til verkstedet 28/05 for ettersyn. I dokk i tiden 08/08 til 23/08. Forhaler fra verkstedet 08/09 og forlater Sandefjord dagen etter.

1930 Bryde og Dahls Hvalfangerselskap (Lars Christensen), Sandefjord tok over kokeriet i januar etter oppkjøp av aksjer (941 av 1500 aksjer) og derav kontrollen over selskapet.

Ankommer Sandefjord 29/04. Avgår Sandefjord for lossing 05/05.

Solgt 04/06 til The American Whaling Co., Inc., (Lars Christensen (A/S Thor Dahl), Sandefjord), Delaware, USA for \$160.000 og 24.000 av 47.000 aksjer i selskapet.

FRANGO returnerer til Sandefjord 07/07 for igjen å

avgå 07/08. Registreres i Wilmington, Delaware USA og overført til Amerikansk flagg i august.

Fra nettsiden "Warsailors":

*"I 1930 årene, disponert i A/S Thor Dahl, Lars Christensen oppnådde aksjemajoritet i Hvalfangerselskapet Frango A/S, Sandefjordgjennom sitt selskap Bryde og Dahl. Samme år ble **FRANGO** solgt til The American Whaling Co, fremdeles med Lars Christensen som disponert. Meningen med transaksjonen var å omgå import skattene til USA. Det kunne man om hvaloljen ble produsert på amerikansk kjøp. Som det eneste hvalkokeri bygget i USA, kunne dette kokeriet av den grunnen registreres i USA, etter amerikansk lov. Men krisen i Amerika og kollapsen i hvaloljemarkedet gjorde at selskapet tapte store penger".*

Turbinmaskineriet blir fjernet og en stempel dampmaskin av type trippel ekspansjon blir installert. Dampmaskinen var 3-sylindret med en syl. diam. på 27"-44"-73", slaglengde 48". Bygd av Lilleshall Engineering Co., Oakengates, Staffs.

Gikk fra New York 01/09, som det første amerikanske kokeri i moderne tid, for å drive pelagisk fangst.

1931 Fangsten ble bra sesongen 1930/31, men krisen i USA gjorde at det var umulig å få solgt oljen på det amerikanske markedet. Etter sesongen 1930/31 ble **FRANGO** lagt i opplag, med oljen inne, inntil den i 1935 ble solgt til europeiske kjøpere. Den siste sesongen i Sydishavet var med dette over.

I tiden 1930/35 hadde selskapet et tap på \$ 375.000.

1932 Ankommer Sandefjord og verkstedet 13/12.

1933 Dokksettes på Framnæs mek. Værksted i tiden 16/01 til 04/02. Forhales fra verkstedet 10/02.

1935 Ankommer verkstedet 14/12.

1936 Dokksettes ved Framnæs mek. Værksted i tiden 25/03 til 02/04-1936. Forhales fra verkstedet 20/04 og avgår Sandefjord 05/05 med kurs for hvalfeltene i Australia.

Fanger i sommerhalvåret, den australske vintersesongen, på kysten av Australia. Fangsten ble drevet utenfor Shark Bay med seks hvalbåter. Målet var knølhval.

Ankommer Sandefjord 21/12-1936.

1937 Forhales til verkstedet 29/01 for ettersyn. Dokkes inn fra 17/03 til 24/03. Forhales fra verkstedet 16/04.

The Western Australian Government gir tillatelse til to ekspedisjoner å drive fangst av knølhval innenfor deres territoriale grenser.

De to ekspedisjoner var **FRANGO** og **ULYSSES** med til

sammen 14 hvalbåter. Begge under amerikansk flagg, men med norske eiere.

Utbytte for sommeren 1937 ble 53.013 fat med 6 hvalbåter. Etter endt sesong sommeren 1937 hadde selskapet tjent opp tapet det hadde mellom 1930/35. Etter endt sesong setter kokeriet kursen for Sandefjord. **1938** Kokeriet ankommer Sandefjord 22/01. Forhøler til verkstedet for ettersyn 21/02. Dokksettes i tiden 01/03 til 10/03. Forlater verkstedet og Sandefjord med kurs for hvalfeltene i Australia 30/04.

FRANGO er tilbake i Shark Bay, Australia med hvalbåtene **THORFINN, FEMERN, GVASS II, HAUKEN, POL I** og **POL V**. Fangsten startet 15/05 og ble avsluttet 24/10-1938. Denne sesongen ble resultatet 917 knølhval og utkoket ble 42.550 fat hvalolje.

Ved ankomst til kokeriets fortøyningsplass på piren ved Staten Island, N. Y. blir en rapport fra fangste overlevert av fangstinspektøren fra US Coast Guard, som hadde vært med på turen. Et døgn senere hadde amerikanske myndigheter beslaglagt skipets \$500,000 last, forseglet den og ilagt selskapet en bot mot skipets 423 tonn hvalolje. Saken gikk for det meste på fangst av hval som ikke holdt mål, samt fangst av hundyr med unger. Dette var slutten på **FRANGO's** karriere som kokeri.

1939 Solgt/overført til Frango Corporation (A/S Thor Dahl), Panama (New York?) i desember. Konvertert til tanker 1939/40. Omdøpt **CLIFFORD** og registrert i New York.

1941 Solgt til Japan, omdøpt **HAKKO MARU**, brukt som tankskip.

1944 Senket av en torpedo fra amerikanske **USS BLUEFISH** (Cdr. G.E. Porter) 04/01-1944 under gange I en japansk konvoi utenfor kysten av Indo-Kina i posisjon 07°10'N, 108°28'E.

History in English:

1917 Built as steam tanker **GOLAA** by Chester Shipbuilding Co., Chester, PA., U.S.A. for Fridthjof Siegwarth, Tønsberg. Launched on 25/11-1916, delivered in May 1917.

1920 Sold to D/S A/S Kap (Carl Wildhagen & Co), Sandefjord. Name unchanged. Probably the first turbine ship registered in Sandefjord.

1926 The control of the company Kap taken over by Haldor Virik, Sandefjord. In the fleet from Kap there was several general cargo ships, but also the tanker **GOLAA**.

1927 Arrived Sandefjord 28/09. Renamed **FRANGO**, and registered in Sandefjord.

1928 Shifted to Vera Fedtrafineri from Framnæs mek. Værksted 10/01-1928. Left the port of Sandefjord 12/01-1928. Returned to Sandefjord 08/05. Left for Fredriksstad mek. Verksted, Fredrikstad for conversion to a whale-processing factory.

Returned on new to Sandefjord 16/09, and went to dry dock the days of 17/09 to 20/09. Leaving Sandefjord 23/09.

Arrived Framnæs mek. Værksted from Vera Fedtrafineri 14/10-1928.

The company Hvalfangerselskapet Frango A/S (Haldor Virik), Sandefjord (Whaling Company Frango) was established 10/12-1928.

1929 Arrival Sandefjord 30/04. Shifted to the repair yard 28/05 for maintenance. In dry dock in the days between 08/08 and 23/08. Shifted from the repair facilities 08/09 and left Sandefjord the following day.

1930 Taken over by Bryde & Dahls Hvalfangerselskap (Lars Christensen (A/S Thor Dahl)), Sandefjord as they did get the majority of shares (941 of 1.500).

Arrival Sandefjord 29/04. Left Sandefjord 05/05 for discharging.

On 04/06 a decision was taken to sell the factory ship to The American Whaling Co. (Lars Christensen as manager), Inc. Wilmington, Delaware, USA for \$ 160.000 and 24.000 of 47 000 shares in the company. Returned to Sandefjord 07/07 and again leaving 07/08. The factory ship was registered in Wilmington and carrying the American flag from August.

As told by the website "Warsailors":

"In 1930, the manager of Thor Dahl, Lars Christensen obtained the majority of the shares of Hvalfangerselskapet Frango A/S, Sandefjord (Whaling Company Frango), through his company Bryde og Dahl. That same year the whale factory Frango was sold to the The American Whaling Co., but still with Lars Christensen as manager. The purpose of the transaction was that the whale oil could then (as American produced oil) be imported tax free to the USA, and as the only Norwegian whale factory built in the US, Frango was the only one that could be registered there, according to American law. But the crisis in the US and the collapse of the whale oil market resulted in enormous losses to the company".

Steam turbine replaced by a reciprocating steam engine of triple expansion type, 3-cylinders, cyl. diam.: 27"-44"-73", stroke: 48". Built by Lillehall Engineering Co., Oskengates, Staffs.

Left New York 01/09, heading for the whale ground in

the Southern Seas as the first American factory ship in modern time to take part in the Pelagic whaling in the Southern Seas.

1931 After the end of 1930/31. The result had been good, but the crises in the US made it impossible to sell the oil inland US. The result was to use the factory as storage tanker. Her time as factory ship in the Southern Seas had ended.

This last until 1935 as her cargo was sold to European buyer for a good price. Until then, the company had a loss of \$ 375.000.

1932 Arrived Sandefjord and the yard at Framnæs 13/12.

1933 Docked in at Framnæs mek. Værksted from 16/01 to 04/02. Shifted from the yard to storage place 10/02.

1935 Arrived the repair yard 14/12.

1936 In dry dock at Framnæs mek. Værksted from 25/03 to 02/04-1936. Shifted from yard to storage 20/04, and departed Sandefjord 05/05 with her course set for the whaling ground in Australia.

Catching in Australian waters during Australian winter season. Hunting in the waters round Shark Bay with six catchers. The catch was humpback whale.

1937 Shifting to the repair yard 29/01 for maintenance. In dry dock from 17/03 to 24/03. Shifted from yard to storage 16/04.

The Western Australian Government give permission for two expeditions to catch humpback whale within their coastal waters. Those expeditions was **FRANGO** and **ULYSSES**, with 14 catchers. They had one thing in common, both factory ship carrying the American flag, with Norwegian owners.

Production result for the summer of 1937 was 53.013 bbls with 6 catchers. After end of another good season, the company now had covered the loss from the time 1930/35

1938 The factory arrived Sandefjord 22/01. Shifting to repair yard at Framnæs 21/02. Docked in from 01/03 to 10/03. Left the yard and Sandefjord, heading for the whaling ground in Australia 30/04.

FRANGO is back in Australia with her 6 catchers, **THORFINN**, **FEMERN**, **GVASS II**, **HAUKEN**, **POL I** og **POL V**. Whaling commenced 15/05 and ended 24/10-1938. This season the result was 917 humpback whales, and the result was 42.550 barrels of oil.

At arrival her pier off Staten Island, N. Y, a report from the whaling was handed over to US officials. Twenty-four hours later U. S. officials seized the ship's

\$500,000 cargo, sealed it, and filed a libel action against 423 tons of her whale oil. The accusation was mostly for catching undersize whales and cows with their young.

This was the end of her career as a whaling factory ship.

1939 Sold to Frango Corporation, Panama/New York in December. Converted to tanker 1939/40. Renamed **CLIFFORD**.

1941 Sold to Japanese owners, renamed **HAKKO MARU**. Served as a tanker.

1944 Sunk by a torpedo from **USS BLUEFISH** (Cdr. G.E. Porter) on 04/01-1944 whilst in a Japanese convoy off the Coast of Indo-China in position 07°10'N, 108°28'E..

*Kilde: Narve Sørensen, Tormod Ringdal, www.warsailors.com, DnV reg.-1935, Norsk Hvalfangst-Tidende 1937 og 1939, www.wrecksite.eu.
Samlet og bearbejdet av Ragnar Iversen
Sist oppdatert: 23/03-2015 (RI)*